Warszawa, 2016.10.20

Stanowisko Polskiego Związku Przetwórców Tworzyw Sztucznych do projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz zmianie niektórych innych ustaw(UC49)

Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych popiera działania zmierzające w kierunku budowania świadomego podejścia konsumentów do odpadów tworzyw sztucznych. Uważamy, że odpady te są zbyt cenne, aby trafiały na składowiska lub w wyniku nieodpowiednich zachowań pozostawały w środowisku naturalnym. Odpady tworzyw sztucznych, a w szczególności torebki foliowe można bez problemu poddać recyklingowi i użyć ponownie jako surowiec ograniczając w ten sposób zużycie surowców pierwotnych, pod warunkiem, że nie zawierają dodatków oxo- i biodegradowalnych. Zgodnie z badaniami nawet 2 % torebek z dodatkami biodgradowalnymi w strumieniu odpadów może spowodować nieprzydatność całej partii do recyklingu.

Odnosząc się do projektu ustawy oraz próby ograniczenia zużycia lekkich torebek foliowych uważamy, że zaproponowane narzędzie w postaci opłaty recyklingowej jest zbyt restrykcyjne i nieproporcjonalne na obecnym etapie.

W pierwszej kolejności proponujemy **zakaz nieodpłatnego udostępniania lekkich torebek foliowych** przez handel detaliczny. Powinno to spowodować spadek zużycia torebek , ale jednocześnie zwiększenie wpływów do budżetu z tytułu podatku VAT od sprzedawanych toreb. Proponujemy wprowadzenie **ceny minimalnej 10gr./szt**. Przykładem skutecznego ograniczenia zużycia tą drogą mogą być inne kraje UE, jak Niemcy, Czechy, czy Holandia. Tego rodzaju rozwiązanie jest przede wszystkim zasadne w kraju, takim jak Polska, gdzie umiejscowiona jest produkcja torebek foliowych. Natomiast opłata recyklingowa wydaje się bardziej właściwa w kraju importera torebek. Ponadto w naszej opinii ustalenie dodatkowej opłaty jest uzasadnione, gdy poprzednie rozwiązania nie przyniosą zamierzonego efektu, jednakże wtedy, kiedy opiera się na danych z rynku.

Na podstawie analiz naszej organizacji nastąpiło przez ostatnich kilka lat znaczne ograniczenia zużycia torebek w Polsce, spowodowane właśnie wprowadzeniem opłat przez punkty sprzedaży detalicznej. Z naszych obserwacji wynika, że część sieci handlowych już pobiera opłaty za torebki, dzięki temu obecne zużycie w tym segmencie niewiele przekracza cel UE na 31.12.2019 wynoszący 90 szt./osobę. Dane dotyczące ilości torebek foliowych, które były podstawą do wprowadzenia przepisów w UE, zawarte w analizie BIOIS nie są reprezentatywne i są nieaktualne, a także nie zawierają danych z rynku polskiego. Według szacunków PZPTS obejmujących 20 % rynku detalicznego w Polsce zużycie lekkich torebek foliowych na osobę nie przekraczało w 2014 roku 150 szt. na osobę.

W nawiązaniu do sugerowanego poziomu ceny minimalnej , bądź innego narzędzia wpływającego na poziom cen lekkich torebek foliowych należy wziąć pod uwagę następujące aspekty:

- poziom zużycia torebek , wynikający ze sprawozdawczości,

- podstawowe wskaźniki poziomu życia i zamożności w naszym kraju, gdzie minimalna cena powinna stanowić odniesienie do określonej grupy wskaźników. Na przykład udział wydatków na żywność w odniesieniu do całości wydatków gospodarstwa domowego w Polsce jest dwukrotnie większy niż w Wielkiej Brytanii, co wskazuje na znacznie niższą zamożność, więc spodziewany efekt będzie miał miejsce przy znacznie niższej cenie torebki.

Należy pamiętać, że celem Unijnej Dyrektywy z 29 kwietnia 2015 jest zapobieganie powstawaniu odpadów : *„ Plastikowe torby na zakupy pełnią szereg funkcji i nadal będzie się z nich korzystać w przyszłości. W celu zapewnienia, aby potrzebne plastikowe torby na zakupy nie zostawały na koniec w środowisku jako odpady, należy przyjąć odpowiednie środki, a konsumenci powinni być informowani o odpowiednim przetwarzaniu odpadów*."pkt.6 Dyrektywy.

Ministerstwo w uzasadnieniu do projektu przewiduje wzrost sprzedaży toreb papierowych, tekstylnych, biodegradowalnych oraz innych alternatywnych do plastikowych (str.38).Natomiast zgodnie z punktem 19 Dyrektywy *„środki podjęte przez państwa członkowskie w celu zmniejszenia zużycia plastikowych toreb na zakupy* ***nie powinny prowadzić do ogólnego wzrostu produkcji opakowań.”*** Wobec tego zbyt wysoka cena minimalna może spowodować wzrost zużycia torebek z innych materiałów. Nie jest to celem Dyrektywy jak również jest niezgodne z ideą ochrony środowiska, ponieważ nie ma wątpliwości co do większego obciążenia dla środowiska w wyniku produkcji i stosowania torebek wykonanych z materiałów alternatywnych. Dla porównania torby papierowe są mianowicie czterokrotnie droższe, sześciokrotnie cięższe i w składowaniu zajmują dziesięciokrotnie więcej miejsca niż foliowe, co wpływa negatywnie na zużycie energii i emisję CO2 podczas ich produkcji i transportu. Należy także wziąć pod uwagę, że wielorazowe torby materiałowe oraz polipropylenowe niemal w całości pochodzą z importu (głównie Azji), wobec tego nie są produktem, który generuje miejsca pracy w łańcuchu dostaw w Polsce.

Wprowadzenie nowelizacji ustawy będzie miało **istotny wpływ na kondycję sektora producentów torebek foliowych**, co przede wszystkim należy wziąć pod uwagę.

1. Duża część produkcji polskich firm trafia na eksport, w zakresie produkcji i eksportu toreb i worków mamy jeden z lepszych bilansów handlowych wśród krajów UE. Jednak gwałtowne załamanie rynku krajowego nie pozwoli na utrzymanie pozostałej produkcji.

2. Firmy produkujące torby foliowe generują miejsca pracy i wnoszą istotny wkład do budżetu płacąc podatki Drastyczne ograniczenie spowoduje zatrzymanie produkcji. Trudno obecnie oszacować ilość zwolnionych na skutek tego pracowników i zmniejszenie wpływów do budżetu.

3. Firmy operujące w łańcuchu dostaw: producenci surowców, nośników energii, transport to także w przeważającej części przedsiębiorstwa o kapitale krajowym, w tym zlokalizowana w Płocku firma Basell Orlen Polyolefins z udziałem PKN Orlen, główny dostawca surowców tworzyw sztucznych na rynku krajowym. Spadek produkcji, bądź jej zatrzymanie u krajowych przetwórców wpłynie negatywnie także na te podmioty gospodarcze.